

Slovo na úvod

Vážení čtenáři a uživatelé Aktualit, třetí letošní vydání Aktualit se právě dostává k vám. Období sklizně a uznávání ozimých druhů je vždy náročné pro všechny zúčastněné, ale společným cílem je zajistit dostatek osiva pro založení porostů ozimých druhů.

Nové vydání Aktualit „oprašuje“ některé informace, ale domnívám se že opakování postupů nikomu neublíží a může pomoci novým pracovníkům, kteří do oboru semenářství přicházejí.

Ráda bych se také zastavila u komunikace s námi. Abychom zajistili, že váš e-mail se dostane včas ke správné osobě i v době častých výjezdů, dovolených či v období nemocí, zřídili jsme postupně hromadné adresy podle odborných témat. Toto řešení se nám

opravdu velmi osvědčilo a vaše e-maily nezůstanou bez odezvy.

Přeji vám hezký zbytek léta, klidný konec letošní sklizně a kvalitní osivo a sadbu do dalšího sklizňového roku.

Ing. Barbora Dobiášová
ředitelka Odboru osiv a sadby

Nabídka workshopů a lhůtník 2025

30. 9. 2025	Termín pro podání žádostí o uznání množitelských porostů ozimé řepky
30. 11. 2025	Termín pro podání žádostí o uznání množitelských porostů pro porosty cukrovky z předpěstované sazečky

Uvnitř tohoto vydání:

Komunikujte s námi – hromadné emailové adresy	2	Propady u obilnin	4
Vývoz osiva obilnin do třetích zemí a EU	2	Dvouplášťová vzorkovadla	4
Představení nového uspořádání webu - OSIVO A SADBA	3	Riziko pro mezinárodní obchod s osivy	6
Standardní osivo	4	Nabídka publikací vydaných ústavem	7
Osivo s neukončenou certifikací	5		

Komunikujte s námi

PŘIPOMÍNÁME

Komunikaci s dodavateli a dalšími osobami, které řeší problematiku osiva a sadby, považujeme za velmi důležitou. Proto bychom byli schopni správně a rychle reagovat, je nezbytné, aby se k nám váš email dostal rychle a bez ohledu na skutečnost, zda je příslušný referent momentálně k dispozici. Protože zachováváme princip zastupitelnosti, je vhodné adresovat vaše zprávy na emailové adresy dle odborné problematiky. Je zajištěno, že vždy je na pracovišti osoba, která na zprávu zareaguje. Můžete se také stát, že přesně nevíte, na koho se obrátit.

Připomínám tedy následující emailové adresy, které by měly zlepšit komunikaci s námi:

odbor.os@ukzuz.gov.cz	slouží pro obecné dotazy a komunikaci, která není určena konkrétní osobě, nebo odesílatel potřebuje rozsáhlejší odpověď, neví, na koho se obrátit
navesky.os@ukzuz.gov.cz	primárně je určena pro komunikaci při uzavírání smluv ohledně použití loga ÚKZÚZ při tisku návěsek a veškerou ostatní agendu spojenou s návěskami, objednávkami návěsek, či dotazy k nim,
povlab.os@ukzuz.gov.cz	určeno ke zjednodušení komunikace mezi pověřenými laboratořemi a ÚKZÚZ
dovozy.os@ukzuz.gov.cz	Původně určeno pro ohlášení dovozu, ale se podává před formulář na PF, nyní je adresa určená ke všem dotazům ohledně dovozu osiva z EU i třetích zemí.
přehlídky.os@ukzuz.gov.cz	určeno pro veškerou komunikaci ohledně provádění přehlídek porostů pověřenými osobami
vzorkovani.os@ukzuz.gov.cz	určeno pro veškerou komunikaci ohledně vzorkování pověřenými osobami
aktuality.oos@ukzuz.gov.cz	slouží pro přihlášení k elektronickému odběru našeho občasníku Aktuality
pt.testy.os@ukzuz.gov.cz	je určena pro zasílání výsledků kruhových testů, popř. k dotazům k této problematice

Vývoz osiva obilnin do třetích zemí a EU

Partie nemořeného osiva obilnin mohou být vyvezeny mimo území ČR bez zkoušky zdravotního stavu. Zkoušení zdravotního stavu osiva obilnin je regulace národní s ohledem především na použití tohoto osiva v EZ. Proto je možné osivo vyvézt do jiné země EU, popř. do třetí země, pokud to nepožaduje odběratel.

Informaci o tom, že osivo je určené k vývozu bez zkoušky zdravotního stavu, uvede dodavatel v žádosti. Pokud je osivo již v naší laboratoři, může zaslat informaci e-mailem na adresu odbor.os@ukzuz.gov.cz.

Na UL bude uvedeno – **osivo určené k uvedení do oběhu v jiné zemi**.

Hálky *Tilletia caries*

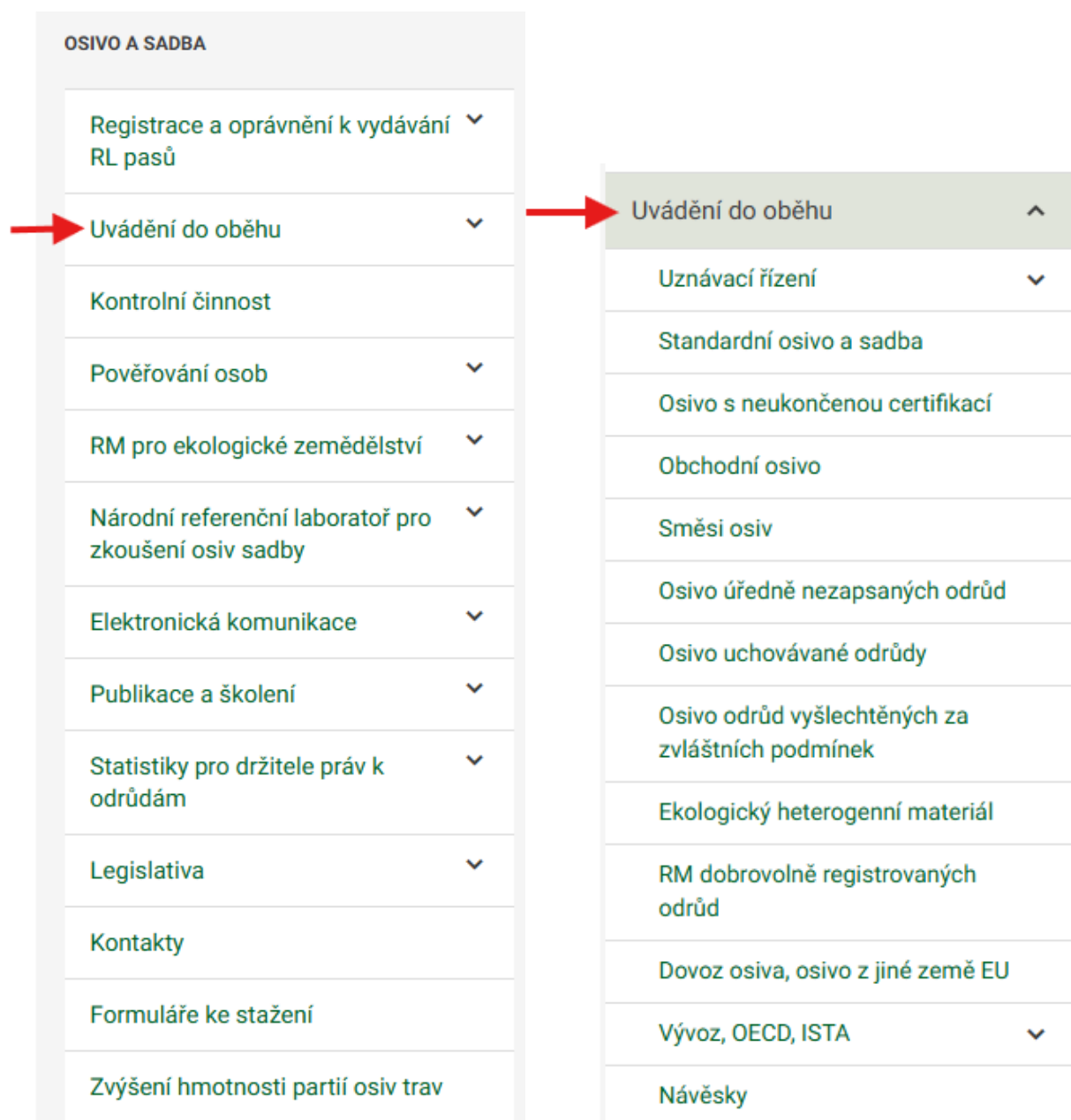
Spóry *Tilletia controversa*

Ilustrační foto

Nové uspořádání webu – část OSIVO A SADBA

Po migraci webu ústavu do nového prostředí před nějakou dobou, jsme hledali cestu, jak vám předat co nejvíce informací, co nejsrozumitelnější cestou. Kromě toho, některá témata nebyla vysvětlena. Nově je tedy zaveden v základním menu Oběh osiva a sadby místo původní Certifikace osiva. Oběh osiva v sobě zahrnuje širší problematiku, a to včetně certifikace. Navíc díky novému členění se lépe zařadila nová témata, která jsme na našem webu neměli a nyní je třeba s nimi pracovat.

Nově jsou dostupné také elektronické formuláře, na které jsme se snažili jednotlivé agendy proodkazovat. Toto bude zajímat zejména uživatele, kteří s námi nejsou propojeni přes SW řešení a webové služby.

Již více než dva roky monitorujeme uvádění do oběhu osiva zeleninových druhů, které reguluje zákon 219/2003 Sb., o oběhu osiva a sadby. Vezmeme-li v úvahu tuzemské dodavatele standardního osiva zeleniny, můžeme je pomyslně rozdělit na tři skupiny. Jsou to na jedné straně velké zavedené firmy s letitou praxí, vlastním šlechtěním a množením v tuzemsku i v zahraničí. Druhou skupinu tvoří dodavatelé s vlastní výrobou osiva i bez ní, ale často také dovážející osivo ze zahraničí, které se zde balí a uvádí do oběhu. Do třetí skupiny patří dodavatelé, často fyzické osoby, kteří nabízejí osivo především pro hobby trh a prostřednictvím e-shopů a sociálních sítí. Všichni tito dodavatelé jsou však povinni uvádět do oběhu osivo v souladu se zákonem. V evidenci je v současné době téměř 400 subjektů a i přes tak vysoké číslo existuje ještě mnoho osob, které vyrábějí a uvádějí do oběhu osivo zeleniny a sadbu česneku bez plnění zákonné povinnosti.

Ještě v letošním roce zahájíme kontrolu registrovaných osob, a to oslovením prostřednictvím dopisu, abychom zjistili potřebné údaje pro kontrolu fyzickou. Pro tento účel jsme v rámci přípravy připravili prezentaci k povinnostem dodavatele při výrobě a následné kontrole standardního osiva a sadby česneku, kterou jsme zveřejnili na našich [webových stránkách](#). Najdete zde i podrobný popis, jak probíhá následná kontrola tohoto rozmnožovacího materiálu a kterých druhů zeleniny se týká.

Kromě základních legislativních požadavků pro uvádění standardního osiva a sadby do oběhu chceme rovněž připomenout požadavky na vlastní výrobu rozmnožovacího materiálu. To znamená připomenout požadavky na množitelské porosty, kontrolu kvalitativních parametrů osiva, ale také dodržení odrůdové pravosti a čistoty a v neposlední řadě také respektování právní ochrany.

Na českém trhu se také objevují odrůdy zeleniny, které nejsou registrovány podle obvyklých pravidel. Jsou to:

⇒ **Odrůdy uchovávané**

- Osivo uchovávané odrůdy lze **vyrábět** pouze v oblasti původu této odrůdy
- Osivo uchovávané odrůdy lze **uvádět do oběhu pouze v oblasti původu této odrůdy** (např. pro odrůdy takto registrované

⇒ **Odrůdy vyšlechtěné pro pěstování za zvláštních podmínek, pro které platí:**

- splňují požadavky na vlastnosti osiva v kategorii standardní osivo,
- zkoušky ke zjištění vlastností rozmnožovacího materiálu byly provedeny podle mezinárodně platných metod

Tyto dvě skupiny odrůd se od sebe významně liší a je třeba v obou případech dodržovat platnou legislativu.

Dodavatelům standardního osiva zeleniny, zejména drobným výrobcům, bych ráda připomněla pravidla pro správnou semenářskou praxi, dodržování požadavků na množitelské porosty, např. izolační vzdálenosti nebo jiné zamezení přenosu pylu, sledování zdravotního stavu rostlin, sledování odrůdové pravosti a čistoty v porostu. Vyrobit kvalitní standardní osivo není jen sklídit vypěstované plody a rostliny a odebrat semena. Prodávané osivo musí splnit mnoho kvalitativních požadavků a v neposlední řadě musí být respektována právní ochrana.

Osivo jedné odrůdy, vlevo osivo standardního vzorku, vpravo zakoupené osivo.

Osivo s neukončenou certifikací – finalizace v ČR

Osivo s neukončenou certifikací – osivo, které bylo vyrobeno (porost byl uznán) v jedné zemi a konečná certifikace se provede v druhé zemi.

Podrobnější popis tohoto osiva je uveden na [stránkách ústavu](#).

ZÁKLADNÍ PRAVIDLA K NAKLÁDÁNÍ S OSIVEM S NEUKONČENOU CERTIFIKACÍ, KTERÉ BYLO VYROBENÉ V ČR

1. Jako osivo s neukončenou certifikací může být označené jakékoli osivo vyrobené v České republice (dále jen ČR), které bude konečně certifikováno v jiné zemi.
2. Podle druhu certifikace se používá postup buď podle EU legislativy nebo podle Schémat OECD pro odrůdovou certifikaci osiva.
3. Osivo musí pocházet z uznaného množitelského porostu, tedy takového, který splnil minimální požadavky stanovené národní legislativou nebo Schématy OECD.
4. Dodavatel může zabalit a vyvézt mimo území ČR osivo bez úpravy (= přírodní osivo) nebo rozpracované, u kterého již byly provedené zkoušky úředně nebo pod úředním dozorem. Liší se pak konečný doklad.
5. Obaly s osivem se označují náveskami šedé barvy pod úředním dozorem, návesky vydává odbor osiva a sadby (dále jen OOS), a to podle druhu certifikace – národní (EU) a OECD.
6. Osivo doprovází doklad, který se liší podle certifikace – národní/OECD a podle stavu osiva – přírodní/rozpracované.
7. Osivo se šedými náveskami NESMÍ být uvedené do oběhu v ČR.

26. Náveska OECD pro osivo s neukončenou certifikací	27. Náveska OECD pro osivo s neukončenou certifikací – odrůda v registračním řízení	28. Náveska pro osivo s neukončenou certifikací
O.E.C.D. SEED SCHEME SYSTEME O.E.C.D pour les SEMENCES Tested according ISTA Rules Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský Odbor osiva a sadby Za Opravnou 4, 150 06 PRAHA 5, CZECH REPUBLIC Species Espèce Variety Nom du cultivar Category Catégorie NOT FINALLY CERTIFIED SEED Lot reference No. Numéro de référence Date of sampling Date de l'échantillonnage Declared weight per bag Poids indiqué Country of production Pays de production Label number	O.E.C.D. SEED SCHEME SYSTEME O.E.C.D pour les SEMENCES Tested according ISTA Rules Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský Odbor osiva a sadby Za Opravnou 4, 150 06 PRAHA 5, CZECH REPUBLIC Species Espèce Variety Nom du cultivar Category Catégorie NOT FINALLY CERTIFIED SEED Variety Still Under Registration Testing Lot reference No. Numéro de référence Date of sampling Date de l'échantillonnage Declared weight per bag Poids indiqué Country of production Pays de production Label number	NOT FINALLY CERTIFIED SEED Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský Odbor osiva a sadby Za Opravnou 4, 150 06 PRAHA 5, CZECH REPUBLIC Druh Species Odrůda Variety Kategorie Category Číslo partie Lot reference No. Datum vzorkování Date of sampling Hmotnost nebo počet kusů Weight or number of pieces Země výroby Country of production Label number

ZÁKLADNÍ PRAVIDLA K CERTIFIKACI OSIVA SKLIZENÉHO V JINÉ ZEMI

1. Osivo s neukončenou certifikací vyrobené v jiné zemi podléhá ohlašovací povinnosti podle § 18 odst. 9 a 11 zákona č. 219/2003 Sb., o oběhu osiva a sadby ve znění pozdějších předpisů. Při ohlášení dovozu dodavatel doloží kopii návesky, Prohlášení o osivu s neukončenou certifikací nebo OECD certifikát, dodací list.
2. Po vyčištění osiva se na něho vztahují všechny další požadavky ohledně balení, označování obalů a plombování.
3. **Vzorkování osiva provádí výhradně úřední vzorkovatel.**
4. Zkoušení probíhá pouze v NRL OS.
5. Na osivo vydá ústav Uznávací list, pokud jeho kvalita splňuje požadavky stanovené vyhláškou č. 129/2012 Sb., ve znění pozdějších předpisů. V opačném případě je vydáno Rozhodnutí o neuznání a osivo nesmí být uvedeno do oběhu.

Propady u obilnin

Poslední novely vyhlášky 129/2012 Sb., ve znění pozdějších předpisů, upravují nově mimo jiné také síťové třídění u hlavních druhů obilnin. Nemění se tabulka 5.2 b, která stanoví podíl propadu pod konkrétními sítí, ale změna nastala v tabulce 5.1 - Výčet a rozsah úředních zkoušek potřebných ke zjištění vlastností rozmnožovacího materiálu, kde se u některých druhů a kategorií tato zkouška změnila z povinné na dobrovolnou, která neovlivní uznání partií.

Část V Požadavky na vlastnosti rozmnožovacího materiálu

Oddíl 1 Výčet a rozsah úředních zkoušek potřebných ke zjištění vlastností rozmnožovacího materiálu

Tabulka 5.1

Druh	Zkoušky															
	čistota osiva v %	příměs jiných rostlinných druhů	síťové třídění	vlhkost	HTS / HMKs	klíčivost	jednoklíčkovost	konduktivita	Stanovení příměsí semen s odlišnou plodití v % ²⁵	Biochemická zkouška Životaschopnosti	Fluorescenční zkouška – zkouška pravosti a čistoty druhu, odrůdy	mikrocelulózní zkouška – zkouška pravosti a čistoty druhu, odrůdy	elektroforéza – zkoušky pravosti a čistoty druhu, odrůdy	stanovení % hybridnosti ²⁷ vegetační zkouškou	zkoušky zdravotního stavu	zjišťování přítomnosti živočišných škůdců
Čirok, čirok súdánská tráva	■	■		■	#	■									#	■
Čirok x súdánská tráva	■	■		■	#	■									#	■
Ječmen – kategorie SE, E	■	■	#	■	#	■				#			#	■	x	■
Ječmen – kategorie C	■	■	■	■	#	■				#			#	■	x	■
Kukuřice	■	■		■	#	■				#			#		x	■
Lesknice kanárská	■	■		■	#	■										■
Oves nahý, setý, hřebíkatý	■	■	#	■	#	■				#	■ ²⁶		#	■	#	■
Pšenice setá, tvrdá, špalda – kategorie SE, E	■	■	#	■	#	■				#			#	■	x	■
Pšenice setá, tvrdá, špalda - kategorie C	■	■	■	■	#	■				#			#	■	x	■
Tritikale	■	■	#	■	#	■				#			#	■	x	■
Žito	■	■	#	■	#	■				#					x	■
Pohanka obecná	■	■		■	#	■										■
Proso seté	■	■		■	#	■									#	

- zkoušky, které jsou povinnou součástí uznávacího řízení
 x zkoušky prováděné jako součást uznávacího řízení u nemořených osiv
 □ zkouška se neprovádí
 # zkoušku lze provést na žádost dodavatele

- 25 - pouze u polyploidních odrůd
 26 - neplatí pro oves nahý
 27 - pouze u hybridních odrůd

Výroba dvouplášťových vzorkovadel

Zadali jsme požadavek na cenovou nabídku výroby dvouplášťových vzorkovadel, které bude splňovat požadavky dle Pravidel ISTA i požadavky na snadnější manipulaci. Pokud by měl někdo zájem se připojit k objednavce, je možné nás kontaktovat na email odbor.os@ukzuz.gov.cz. Jakmile dostaneme konečnou cenovou nabídku, zájemcům ji zašleme.

Ilustrační foto

Riziko pro mezinárodní obchod s osivy

Curtobacterium flaccumfaciens pv. *flaccumfaciens*

ÚKZÚZ informuje, že vyšlo nové prováděcí nařízení Komise (EU) 2025/1316, které se týká dočasných opatření proti zavlečení organismu *Curtobacterium flaccumfaciens* pv. *flaccumfaciens* a změny prováděcího nařízení (EU) 2019/2072.

Curtobacterium flaccumfaciens pv. *flaccumfaciens* (Cff) je karanténní bakteriální patogen, který představuje významné riziko pro pěstování fazolu obecného (*Phaseolus vulgaris*), ale i dalších druhů z čeledi *Fabaceae*. Bakterie byla poprvé zaznamenána v USA ve 20. letech 20. století a od té doby se rozšířila do několika kontinentů, včetně Austrálie, Jižní Ameriky a sporadicky i Evropy.

Patogen je gram-pozitivní bakterie, infikované rostliny vykazují typické příznaky jako žloutnutí listů, vadnutí, zakrslost a celkové oslabení. Bakterie narušuje vodní transport v rostlině, což postupně vede k jejímu úhynu. Výnosový potenciál pěstované plodiny se výrazně snižuje, uvádí se běžně 25 % ztrát. Do rostlin vstupuje mechanickým poškozením (kultivace, hádátka). **Nejčastěji se však šíří infikovaným osivem**, které může zůstat infekční i po více než 20 letech. Žádné metody pro ošetření v současné době neexistují. Vzhledem k tomu, že symptomy nejsou na semenech viditelné, je riziko zavlečení do nových oblastí vysoké, proto jsou všechny zásilky osiva fazolí a dalších druhů (*Vigna sp.*, *Vicia faba*, *Phaseolus sp.*, *Glycine max*) při vstupu vzorkovány a testovány na Cff. Za poslední rok bylo v rámci EU zadrženo 15 zásilek osiva fazolu, které bylo pozitivně testováno na tento patogen. Původ osiv byl z USA a Číny. Výskyt patogenu v porostech fazolu obecného byl zjištěn v posledních dvou letech v Belgii, Nizozemsku, Maďarsku a Švýcarsku.

Curtobacterium flaccumfaciens pv. *flaccumfaciens* je nebezpečný patogen, který negativně ovlivňuje pěstování hostitelských rostlin, ohrožuje zemědělskou produkci, ale i dodavatelsko-odběratelské vztahy. Dodržování fytosanitárních pravidel a důsledná kontrola osiv jsou základní možnosti zabránění šíření tohoto škodlivého organismu.

Ing. Vladislav Rašovský

Foto: ÚKZÚZ

Nabídka publikací vydaných ústavem

Od 1. 7. 2024 došlo k úpravě cen publikací, které si můžete objednat v tištěné a vázané podobě. Většinu z nich najdete také na našem webu ke stažení. Volně dostupné jsou publikace typu statistik a adresáře. Příručky a Metodika zkoušení osiva a sadby jsou naopak pouze tištěné, v pdf formátu je neposkytujeme.

Objednávky zasílejte pouze elektronickou poštou na **formuláři** na adresu: **publikace.os@ukzuz.gov.cz**

lea.komarkova@ukzuz.gov.cz (257 294 304, Ing. Lea Komárková)

tereza.kettnerova@ukzuz.gov.cz (731 545 960, Ing. Tereza Kettnerová).

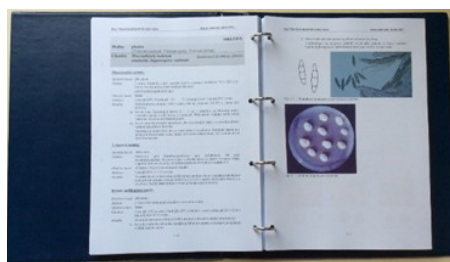
Poštou je možné objednat na adrese: ÚKZÚZ, Odbor osiv a sadby, Za Opravnou 4, 150 06 Praha 5—Motol

Název publikace	Cena	Objednat
Bulletin semenářské kontroly – adresář ÚKZÚZ	65,-	28. 2.
Bulletin semenářské kontroly – seznam dodavatelů	65,-	28. 2.
Příručka přehlížeatele množitelských porostů	250,-	30. 3., 30. 8.
Příručka vzorkovatele	250,-	30. 3., 30. 8.
Přehled přihlášených množitelských ploch	65,-	30. 8.
Výroční zpráva semenářské kontroly	95,-	30. 8.
Přehled uznaného osiva ozimů	Pouze on-line na www.ukzuz.cz	
Občasník Aktuality	Pouze on-line na www.ukzuz.cz	

Metodika zkoušení osiva a sadby, edice 2025

Zájemci mohou objednávat výtisk u Ing. Komárkové na Odboru OS v Praze (lea.komarkova@ukzuz.gov.cz) prostřednictvím **formuláře** na stránkách ústavu www.ukzuz.cz.

Ceny a typy výtisků jsou uvedené v tabulce, k ceně objednávky bude fakturováno poštovné podle hmotnosti zásilky.

Volné listy s perforací	Metodika zkoušení osiva 1. část (verze 2025)	540 Kč
	Metodika zkoušení osiva a sadby 1. + 2. část (verze 2025)	600 Kč
Vázané v kroužkové vazbě (včetně pevných desek)	Metodika zkoušení osiva 1. část (verze 2025)	640 Kč
	Metodika zkoušení osiva a sadby 1. + 2. část (verze 2025)	700 Kč
Pravidelná roční aktualizace – volné listy k výměně Rok 2025 - k výměně 320 listů z 360		470 Kč

ÚKZÚZ

ODBOR OSIV A SADBY

Za Opravnou 4, 150 06 Praha 5—Motol

Telefon: (042) 257 294 246, E-mail: odbor.os@ukzuz.gov.cz, www.ukzuz.gov.cz